

**I. Verhaalanalyse (30 punten)**

1. Drie van de volgende: de naam Ruth (r. 1), klagelijk zingen tijdens het ochtendgebed (r. 4-8), arba'kanfous (r. 12), gebedsriem om het hoofd (r. 16), het keppeltje (r. 29)  
**Drie goed = 4p, twee goed = 2p, minder dan twee goed = 0p.**
2. deel 1: regel 1-71 = voor de oorlog  
deel 2: regel 72-80 = WO2  
deel 3: regel 81-91 = kort na de bevrijding  
deel 4: regel 92-96 = veel later  
deel 5: regel 97-104 = nu / verhaalheden  
**Vijf goed = 4p, vier goed = 3p, drie goed = 2p, twee goed = 1p, een goed = 0p.**
3. Het is een vooruitwijzing, omdat later in het verhaal angst en (gebrek aan) bescherming een grote rol spelen. **(4p)**
4. Het stekje was nog nauwelijks groter gegroeid. **(2p)**
5. - Ze dacht niet meer aan haar eigen boompje. **(2p)**  
- Ze dacht niet meer aan het Joods zijn/aan haar geloof/aan de tradities van haar familie. **(2p)**  
*N.B. 'Ze dacht niet aan haar familie' = fout.*
6. Twee van de volgende: de buurt is veranderd / het leven van Ruth is veranderd / binnen de familie is er veel veranderd/het leven na de oorlog is heel anders (dan het leven voor de oorlog). **(2p per goede interpretatie)**
7. In Israël **(2p)**  
*N.B. 'In Judea' = fout.*
8. Bomen staan symbool voor (verbondenheid tussen) mensen/voor de omgekomen Joden. **(4p)**  
Mogelijke citaten: **(1p per goed citaat)**  
"Ik houd van bomen. Ze zijn onze vrienden, onthoud dat'." (regel 39)  
"Nu heeft ze voor hem en voor haar ouders bomen laten planten in het Woud der Martelaren; drie bomen, die voor altijd hun namen zullen dragen." (regel 97-98)  
"Zo zullen zij opnieuw bijeen zijn onder de zon, hun wortels diep in de heuvels van Judea." (regel 103-104)

**II. Leesvaardigheid (35 punten)**

9. Alinea 7 **(2p)**
10. Alinea 11 **(2p)**
11. Mensen met een migratieachtergrond voelen zich een buitenstaander bij de dodenherdenking **(2p)**, omdat zij de (Nederlandse) gemeenschappelijke geschiedenis niet delen. **(1p)**

12. In de wijk Kralingen staan allerlei monumenten die aan de oorlog herinneren. / De stolpersteine en straatnamen (en/of andere voorbeelden) herinneren voortdurend aan de oorlog. **(2p)**
13. - De binnenstad werd niet in oude glorie hersteld / moderne architectuur **(1p)**  
- Het tranenmonument en de verlichte tegels kwamen pas lang na de oorlog **(1p)**
14. Vertekenen van het standpunt **(2p)**
15. Dat de stad nieuwe architectuur bouwde, betekent niet dat men niet terug wilde kijken naar het verleden. **(3p)**
16. A (bespelen van het publiek en C (overhaaste generalisatie **(2p)**
17. In allerlei andere delen van de wereld is er na WO2 nog wel oorlog geweest. **(2p)**
18. Omdat bepaalde groepen daardoor het idee hebben dat ze gelijkwaardig zijn. **(2p)**
19. Omdat ze zich verwant voelen aan de oorlogsslachtoffers / Joden **(2p)**
20. In een catch-all herdenking, zoals het dreigt te worden, herdenk je alles en uiteindelijk niets. (r. 97-98) **(2p)**
21. 'En misschien is dat ook het hoogst haalbare, dat Nederlandse burgers op de hoogte zijn van de oorlogsgeschiedenis, onder het mom van: wie het verleden niet kent, begrijpt het heden ook niet.' (r. 103-106) **(2p)**
22. Het is nog steeds mogelijk dat haatdragende ideeën over specifieke bevolkingsgroepen kunnen leiden tot extreme gevolgen zoals de Jodenvervolgning tijdens de Tweede Wereldoorlog. **(3p)**
23. El Hamidi heeft twijfels over het nut van herdenken, omdat niet iedereen zich erbij betrokken voelt. **(2p)** Grunberg is voorstander van herdenken, omdat herdenken leidt tot bewustzijn/herhaling van WO2 kan voorkomen. **(2p)**

### III. Schrijfvaardigheid (35 punten)

Beoordelingsmodel schrijfopdracht RVT 5H Nederlands			
	Goed (35p)	Voldoende (21p)	Onvoldoende (12p)
Inhoud en argumentatie (22p)	<p>Mijn tekst heeft een sterk betogend karakter en sluit goed aan bij opdracht en gelezen tekst(en).</p> <p>Ik geef verschillende argumenten (en eventueel tegenargumenten/weerleggingen) en werk deze helder en overtuigend uit.</p> <p>Ik overtuig het publiek helemaal van mijn standpunt.</p> <p><b>(22)</b></p>	<p>Mijn tekst heeft een voldoende betogend karakter en sluit voldoende aan bij opdracht en gelezen tekst(en).</p> <p>Ik geef enkele argumenten en werk deze voldoende uit.</p> <p>Ik overtuig het publiek in voldoende mate.</p> <p><b>(13)</b></p>	<p>Mijn tekst is onvoldoende betogend en/of en sluit niet aan bij opdracht en gelezen tekst(en).</p> <p>Ik geef te weinig argumenten of werk deze onvoldoende uit.</p> <p>Ik weet het publiek niet te overtuigen. Het publiek raakt in verwarring en/of kan zich geen mening vormen.</p> <p><b>(8)</b></p>

Structuur (4p)	<p>Mijn tekst heeft een kloppende alinea-indeling, een duidelijke inleiding en een goed slot.</p> <p>Signaalwoorden zorgen binnen zinnen, tussen zinnen en tussen alinea's voor een heldere samenhang, die direct duidelijk is.</p> <p><b>(4)</b></p>	<p>Mijn tekst heeft een alinea-indeling die niet helemaal klopt of een inleiding waarin niet duidelijk wordt op welke tekst gereageerd wordt.</p> <p>Ik gebruik signaalwoorden om verbanden aan te geven, maar soms niet of niet goed.</p> <p><b>(2)</b></p>	<p>Mijn tekst heeft geen kloppende alinea-indeling: alinea's ontbreken of de verdeling klopt niet. Soms beginnen zinnen binnen één alinea op een nieuwe regel waar dat niet hoort.</p> <p>Ik gebruik nauwelijks of onjuiste signaalwoorden om zins- en alinea-verbanden aan te geven.</p> <p><b>(1)</b></p>
Spelling (4p)	<p>Ik maak weinig fouten (0-2) m.b.t. de werkwoordsvormen en in de spelling van andere woorden.</p> <p><b>(4)</b></p>	<p>Ik maak af en toe (2 - 4 keer) een fout in de werkwoorden en in de spelling van andere woorden.</p> <p><b>(2)</b></p>	<p>Ik maak te veel fouten in de werkwoorden en in de spelling van andere woorden (5 keer of meer).</p> <p><b>(1)</b></p>
Zinsbouw en stijl (5p)	<p>Ik gebruik goedlopende samengestelde zinnen, met voldoende afwisseling in lang, kort, moeilijk en eenvoudig die goed te volgen zijn.</p> <p>Mijn woordkeuze is steeds kloppend en soms creatief. Vergelijkingen en andere stijlfiguren gebruik ik correct.</p> <p><b>(5)</b></p>	<p>Ik gebruik over het algemeen prima zinnen, die soms nog wat vloeiender of afwisselender kunnen zijn.</p> <p>Mijn woordkeuze, vergelijkingen en andere stijlfiguren zijn meestal correct gebruikt.</p> <p><b>(4)</b></p>	<p>Ik gebruik zinnen die te vaak niet zo soepel lopen: zinsbouw, woordkeuze en herhaling zijn storend tijdens het lezen.</p> <p>Zinsbouw- en stijlfouten tasten de begrijpelijkheid nog weleens aan.</p> <p><b>(2)</b></p>